

Lisa 3. Lahemaa külastusala väärtuste eksponeerimise kaardistamine ja laekunud ettepanekud

RMK külastusobjektide väärtuste olemasolu, väärtuste eksponeerimise hetkeolukorra kaardistatud teave on sisendiks edasiste teavitamisalaste plaanide tegemisel ja edasiste arengusuundade määramisel. Eesmärgiks on, et objektidel oleks esitatud koha eripära arvestades kõige asjakohasem teave, vältides infoga üle küllastumist, samas tagades kaitseväärtuste säilimine ja kvaliteetne tutvustamine.

Kaardistatud on üldteemadena, millist teavet olemasolevate väärtuste kohta külastusobjektidel, RMK kodulehel või muudel RMK teabekandjatel hetkel jagatakse, millised väärtused on objektidel, aga neid hetkel ei tutvustata ja potentsiaalsed arengusuunad, millist teavet planeeritakse kajastada kava perioodil.

Ettepanekute ja potentsiaalsete arengusuundade lahtis on toodud Keskkonnaameti poolne sisend. Ettepanekutena oli oodatud nii looduskaitse eripära arvestades tutvustamise alane sisend kui ka sisend kaitseväärtuste säilimise tagamiseks (nt. mõnda kaitseväärtust on mõistlik tutvustada mujal, kui sama väärtust tutvustatakse kahel lähestikku paiknevalt objektidel, kaitseväärtuse tutvustamine võib kahjustada kaitseväärtuse säilimist, täiendava teabe jagamine kaitseväärtuse säilimiseks võib osutuda kriitiliseks jms).

	väärtus on olemas, kuid ei ole kajastatud
	väärtus on kajastatud
	väärtus plaanitakse kajastada kava perioodil

1. Lahemaa rahvuspark

Külastusobjekt	Prioriteetsus	Prioriteetsuse hinnangu seletus	Maaomand (RMK, eramaa, JRO, KOV)	Kaitseala, vöönd	Muud väärtused (muinsuskaitse, looduslik pühapaik)	Looduskaitsetised väärtused	Linnustik	Pärandkultuur	Metsaelustik, metsade majandamine	Jahindus, kalandus	Maastikuline, sh. geoloogiline	Meri jt veekogud (obj.asend veekogu ääres)	Looduses liikumine (matkamine, rahvasport, jalutamine)	Pargid	Keskonnaameti ettepanekud ja potentsiaalsed arengusuunad teavitamise kvaliteedi parandamiseks ja kaitseväärtuste säilimiseks.	
RMK matkatee Oandu-Aegviidu/Oandu - Kalmeoja lõik (sh. Oandu-Võsu matkarada, Nõmmeveski-Liiapeksi matkarada, Võsu-Nõmmeveski matkarada)	1	1. üle-eestilise ja rahvusvahelise tähtsusega matkatee, seob olemasolevaid külastusobjekte; 2. tutvustab Eestimaa loodust, sh. Lahemaa rahvusparki loodus- ja kultuuripärandit	RMK, eramaa, KOV	Lahemaa rp	Tandemäe kalmed	infotahvilid objektil		infotahvilid objektil	infotahvilid objektil		infotahvilid objektil	infotahvilid objektil	infotahvilid objektil		Matkatee äärde jääb üksikobjekte	
Kuueristi puhkekoht	3	1. matkatee peatuskoht; 2. Lahemaa rp metsad, seened-marjad	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvilid objektil- raja alguses, olulistes punktides		x					infotahvilid objektil		Kohe kõrval Korjuse lskv	
Käsmu loodus- ja kultuurilooline rada	1	1. üle-eestiline ja rahvusvaheline külastus. 2. tutvustab Käsmu poolsaare rikkalikku loodsust - mereranda, linnustikku, metsa, rändrahnud, kivikülvid, läbib ajaloolise küla	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv, Käsmu skv, Palganeeme skv	0	infotahvilid objektil- raja alguses, olulistes punktides	Linnuvaatlustorn koos torni kujundatud ekspositsiooniga	infotahvilid objektil	infotahvilid objektil		infotahvilid objektil	koos Vana-Jüri otsa ehitatava vaatetorni plaanitava ekspositsiooniga	infotahvilid objektil	Vana-Jüri ots korrastatakse loodusliku parkmetsana		ei ole Palganeeme skv-s. Ei ole tervenisti riigimaal
Käsmu matkarada	2	1. Lahemaa loodust tutvustav pikem, ümber poolsaare ranniku kulgev rada	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv, Käsmu skv, Palganõmme skv	0	infotahvilid objektil- raja alguses, olulistes punktides	infotahvilid objektil- linnuvaatluspunkt Palganõmmel	x		x	infotahvilid objektil	x	infotahvilid objektil		Külas ei ole riigimaal. Palganeeme mitte Palganõmme skv.	
Käsmu jalgrattarada	2	1. Käsmu poolsaare loodust tutvustav pikem rada; 2. tegevuste mitmekesistamine	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv, Käsmu skv, Palganõmme skv	0	infotahvilid objektil- raja alguses, olulistes punktides					infotahvilid objektil	x	infotahvilid objektil		Palganeeme mitte Palganõmme skv.	
Viru raba õpperada	1	1. üle-eestiline ja rahvusvaheline külastus, Tallinna lähedus; 2. rabakooslusi tutvustav matkatee rada	RMK	Lahemaa rp, Viru raba skv	0	infotahvilid objektil- raja alguses, olulistes punktides	x	infotahvilid objektil			infotahvilid objektil		infotahvilid objektil		olulisus: inva, ülisuur külastatavus. Täiendav tutvustamine: raba taastamine	
Kalmeoja lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht, 2. viru raba õpperajale lisaväärtust pakkuv peatuskoht	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvilid objektil- raja alguses, olulistes punktides							infotahvilid objektil			
Altja loodus- ja kultuurilooline õpperada	1	1. üle-eestiline ja rahvusvaheline külastus. Mereranda, metsa, Altja jõe orgu ja küla tutvustav õpperada	RMK	Lahemaa rp, Altja pv, Merinõmme skv	0	infotahvilid objektil- raja alguses, olulistes punktides	infotahvilid objektil	infotahvilid objektil	infotahvilid objektil	infotahvilid objektil	infotahvilid objektil	infotahvilid objektil	infotahvilid objektil		Ei ole ainult riigimaal	
Nõmmeveski lõkkekoht	1	1. matkatee peatuskoht, 2. Nõmmeveski astang Valgejõesel, jõe kõrgeid kaldad, kanjon ja laialehine pangamets, vana elektrijaama säilmed 3. kasutatakse loodushariduslike ürituste paigana	RMK	Lahemaa rp, Kotka skv	0	infotahvilid objektil- raja alguses, olulistes punktides	x					x	infotahvilid objektil			
Oandu loodusemetsarada	1	1. üle-eestiline ja rahvusvaheline külastus. Oandu külastuskeskuse ümbruse kodurada 2. rahvusparki loodusväärtusi tutvustav - põlismetsailmeline mets, erinevad metsatüübid; 3. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse külastuskeskuse programmide läbiviimisel	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv, Kõrve skv	0	infotahvilid objektil- raja alguses, olulistes punktides	infotahvilid objektil		infotahvilid objektil		infotahvilid objektil	infotahvilid objektil	infotahvilid objektil			

Oandu taimetargarada	1	1. Oandu külastuskeskuse teemarada - taimi ja taimekooslusi ning kiile ja kahepaikseid tutvustav; 2. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse külastuskeskuse programmide läbiviimisel	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvliid objektil- raja alguses, olulistes punktides	x	infotahvliid, väljapanekud, taimedega seotud pärandkultuur	x		infotahvliid objektil	invaligipääs rajale	Kas invarada kogu ulatuses?		
Oandu pärandkultuurirada	1	1. Oandu külastuskeskuse teemarada - pärandkultuuriobjektid, metsandusliku pärandi objektid; 2. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse külastuskeskuse programmide läbiviimisel	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvliid objektil- raja alguses, olulistes punktides		infotahvliid taimeaiarendus	tahvliid, ekspositsioon	ekspositsioon, infotahvliid	infotahvliid	infotahvliid objektil	infotahvliid objektil		
Oandu telkimisala	2	1. matkatee peatuskoht, 2. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse loodushariduslike programmide läbiviimise peatuskohana (eriti Sagadi looduskooli programmid)	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvliid objektil- raja alguses, olulistes punktides					x	info			
Koprarada	1	1. Altja jõe ürgorgu ja kopra tegevust tutvustav 2. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse külastuskeskuse programmide läbiviimisel	RMK	Lahemaa rp, Sipa skv	0	infotahvliid objektil- raja alguses, olulistes punktides	x	x	infotahvliitel	x	infotahvliitel	infotahvliitel	infotahvliitel		
Majakivi- Pikanõmme loodusõpperada	1	1. rahvusparki loodusväärtusi tutvustav- Eesti suuruselt 3. rändrahn, Majakivi, vanad rannamoodustised, sootüüpide vaheldumine ja Juminda poolsaare metsad	RMK	Lahemaa rp, Suurekõrve skv, Lahemaa pv	0	infotahvliid objektil- raja alguses, olulistes punktides	infotahvliitel		infotahvliitel		infotahvliitel	vaatetorni ekspositsioon	infotahvliitel	Hetkel vaatetornis ekspositsiooni veel ei ole ju?	
Purekkari telkimisala	2	1. mandri-eesi põhjapoolsem tipp; 2. Purekkari neem, suured rändrahnud 3. linnuvaatluskoht	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvliid objektil- raja alguses, olulistes punktides	infotahvliid	infotahvliid			infotahvliid	infotahvliid	infotahvliid		
Tsitre telkimisala	2	1. üle-eestiline tähtsus - mererannas linnuvaatlustorniga ja vana pargiga populaarne loodusõppe ja telkimisala	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvliid objektil- raja alguses, olulistes punktides	infotahvliid - merelinnud ja metsalinnustik	infotahvliite uuendus ja täiendus			infotahvliid	torni	infotahvliid	pargihooldustöö	pargihooldustöö?
Tsitre puuderada	2	1. pärandkultuuriline väärtus - Muuksi linnamägi, Turjekeldri koobas ja juga, Eesti suurim kivikirstkalmete rühm varasest rauaajast (Hundikangrud); 2. lisaväärtus rannapuhkajatele	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvliid objektil- raja alguses, olulistes punktides	infotahvliid - merelinnud ja metsalinnustik	infotahvliite uuendus ja täiendus	uuendatud infotahvliid			x	infotahvliid	pargihooldustöö	Tsitre puuderajal kõik nimetatud objektid??
Juminda telkimisala	2	1. Majakivi-Pikanõmme loodusraja lisaväärtus, mereäärne rannakoht	RMK	Lahemaa rp, Mere pv	Kolju vare	infotahvliid objektil- raja alguses, olulistes punktides		infotahvliitel			infotahvliitel	infotahvliitel	infotahvliitel	Infotahvliid raja alguses? Lahemaa pv mitte Mere pv. Vt mõiste, siin Majakivi-Pikanõmme loodusrada, eelpool teisiti	
Ojaäärse metsarada	2	1. loodushariduslik väärtus, programmide läbiviimise rada - metsamajanduslik ja pärandkultuuriline loodusrada; 2. Ojaäärse metsamaja tegevuste mitmekesistamine;	RMK	osaliselt Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvliid objektil- raja alguses, olulistes punktides	infotahvliite uuendamine	infotahvliite uuendamine			infotahvliite uuendamine	infotahvliite uuendamine	infotahvliite uuendamine		
Võsu telkimisala	2	1.matkatee peatuskoht; 2. Lahemaa rp metsad, rand ja Võsu asula	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvliid objektil- raja alguses, olulistes punktides						x	infotahvliitel		
Mustoja parkla	3	1.Mererannaga tutvumiseks sobiv peatuspaik	RMK	Lahemaa rp, Vainupea skv, Lahemaa pv	0	Info telkimisalal				x		x		suvised rannakülastuse osas oluline, ei ole 3. prioriteet. Vajab infotahvliit vähemalt looduses liikumise kohta	
Mustoja lõkkekoht	3	Merelõhedane lõkkekoht telkimisvõimalusega, läheduses teised sarnased kohad puuduvad	RMK	Lahemaa rp, Vainupea skv, Lahemaa pv	0	infotahvel		infotahvliid				x			
Ojakivi rada	3	1. Ojakivi rändrahn tutvustav rada	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvel		infotahvliid			infotahvliid		infotahvliid		

Mohni loodusrada	3	1. Mohni väikesaare loodust tutvustav rada	RMK, eramaa	Lahemaa rp, Mohni skv	Mohni pärn	infotahvil	infotahvil	infotahvil		x	infotahvil	infotahvil		
Koljaku puhkekoht	4	1. Lahemaa rp tutvustuskoht, oluline info ja puhkekoht teedeäärne asupaik enne Võsu ja Oandu-Koljaku metsatee servas	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvel					x		infotahvil	
Esku puhkekoht	4	1. teeäärne puhkekoht - Lahemaa rp metsad, seemed-marjad	RMK	Lahemaa rp, Lahemaa pv	0	infotahvel		infotahvil					infotahvil	

2. Põhja-Eesti puhkeala

Külastusobjekt	Prioriteetsus	Prioriteetsuse hinnangu seletus	Maaomand (RMK, eramaa, JRO, KOV)	Kaitseala, võõnd	Muud väärtused (muinsuskaitse, looduslik pühapaik)	Looduskaitselised väärtused	Linnustik	Pärandkultuur	Metsaelustik, metsade majandamine	Jahindus, kalandus	Maastikuline, sh. geoloogiline	Meri jt veekogud (obj.asend veekogu ääres)	Looduses liikumine (matkamine, rahvasport, jalutamine)	Keskkonnaameti ettepanekud ja potentsiaalsed arengusuunad teavitamise kvaliteedi parandamiseks ja kaitseväärtuste säilimiseks.
RMK matkatee Penijõe-Aegviidu-Kauksi/Ohepalu-Roela lõik	1	1. üle-eestilise ja rahvusvahelise tähtsusega matkatee, seob olemasolevaid külastusobjekte; 2. tutvustab Eestimaa loodust, läbib uusi ja avastamata maastikke	RMK, eramaa, KOV	Mõdriku-Roela mka, Roela skv;	0	Matkatee infotahvil		Eesti 100 sündmust tahvlid rajal	infotahvil		infotahvil	infotahvil	Matkatee	
Raketibaasi lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht	RMK	0	0	Matkatee infotahvil		infotahvil					Matkatee peatuskoht	
Mardihansu lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht; 2. Porkuni mka tutvustav	RMK	Porkuni mka, Porkuni pv	0	Matkatee infotahvil					infotahvil	infotahvil	Matkatee peatuskoht	
Ohepalu lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht	eramaa	0	0	Matkatee infotahvil		infotahvil			infotahvil		Matkatee peatuskoht	
Kaberneeme lõkkekohad	1	1. korraldatud parkimisvõimalus ja rannaala; 2. Lahemaa rp koormuse vähendamine, nn „puhverobjekt“ enne rahvusparki	RMK	0	0	Matkatee infotahvil	infotahvil		infotahvil	infotahvil	infotahvil	infotahvil		
Kaberneeme parkla	2	1. korraldatud parkimisvõimalus ja rannaala; 2. Lahemaa rp koormuse vähendamine, nn „puhverobjekt“ enne rahvusparki 3. lühiajalise külastuse pakkumine	RMK	0	0	Matkatee infotahvil					infotahvil	infotahvil		
Neeruti loodusrada	1	1. üle-eestiline ja rahvusvaheline tähtsus, Neeruti mka väärtuste tutvustamine - rikkalik ajalugu, linnamägi, 2. Lights On projektiga antud lisaväärtus, on kaasatud projektiga seotud objektide teavitamisvõrgustikku	RMK	Neeruti mka, Neeruti pv, Karuaugu skv, Kiisa skv	Neeruti linnamägi	Matkatee infotahvil		Infomaja tahvil	infotahvil		infotahvil	infotahvil	Matkatee peatuskoht	Neerutisse sai ju 2018 tehtud infotahvleid?
Eesjärve telkimisala	2	1. lisaväärtus Neeruti loodusrajale 2. matkatee Neeruti osa olulisem peatuskoht	RMK	Neeruti mka, Neeruti pv, Karuaugu skv	0	Kaitseala infotahvil		infotahvil			olemas infomajas	olemas infomajas	Matkatee peatuskoht	
Leivahjumäe lõkkekoht	2	1. lisaväärtus Neeruti loodusrajale 2. matkatee peatuskoht	RMK	Neeruti mka, Neeruti pv, Karuaugu skv	0	Matkatee infotahvil		infotahvil			olemas infomajas	olemas infomajas	Matkatee peatuskoht	
Tissipuu lõkkekoht	3	1. lisaväärtus Neeruti loodusrajale 2. matkatee väiksem peatuskoht	RMK	Neeruti mka, Neeruti pv, Karuaugu skv	0	Matkatee infotahvil		infotahvil			olemas infomajas	olemas infomajas	Matkatee peatuskoht	
Viitna loodusõpperada	2	1. üle-eestiline külastus; 2. loodusväärtuste tutvustamine - eripärane maastikukooslus, jääaja moodustised, populaarne ujumiskoht, maalilised järved 3. loodushariduslik väärtus - programmide läbiviimise koht	RMK	Viitna mka, Viitna skv, Nabudi skv, Linajärve pv	0	infotahvil		infotahvil	infotahvil	x	infotahvil	objekti asend veekogu ääres, infotahvil	Loodusrada aktiivseks liikumiseks	Kalastuse teema on infotahvil olemas, piktogramm. Probleemiks vandalism - infomaterjalide lõhkumine

Viitna parkla	3	1. Viitna loodusõpperaja külastajatele korraldatud parkimisvõimalus	RMK	Viitna mka, Viitna skv	0	infotahvil					infotahvil	objekti asend veekogu ääres, infotahvil	Loodusrada aktiivseks liikumiseks
Roela lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht 2. Lisaväärtus Roela käbimaja-muuseumile	RMK	Mõdriku-Roela mka, Roela skv	0	Kaitseala infotahvil		infotahvil			infotahvil		Matkatee peatuskoht
Roela käbimaja-muuseum	2	1. metsanduslik pärand - käbikuivatust tutvustav 2. loodushariduslik väärtus, kasutatakse programmide läbiviimisel 3. koostöö kohaliku külaseitsiga	RMK	Mõdriku-Roela mka, Roela skv	0	infotahvil		ekspositsioon	ekspositsioon				
Pedassaare lõkkekoht	2	1. Kolga lahe maastikukaitseala väärtusi tutvustav; 2. Lisaväärtus Pedassaare metsamajale	RMK	Kolga lahe mka, Pedassaare pv	0	loodusraja voldikus	infotahvil	loodusraja voldikus			loodusraja voldikus	objekti asend veekogu ääres, voldik	
Pedassaare metsamaja	2	1. eripärane ööbimisvõimalus väikesaarel 2. Kolga lahe maastikukaitseala väärtusi tutvustav	RMK	Kolga lahe mka, Pedassaare pv	0	loodusraja voldikus	infotahvil	loodusraja voldikus			loodusraja voldikus	objekti asend veekogu ääres, voldik	
Pedassaare matkarada	3	1. Kolga lahe maastikukaitseala väärtusi tutvustav (infovoldikuna); 2. Lisaväärtus Pedassaare metsamajale	RMK	Kolga lahe mka, Pedassaare pv	0	loodusraja voldikus	X			x	infotahvil	objekti asend veekogu ääres, voldik	infotahvil
Vainupea parkla	3	1. korraldatud parkimisvõimalus ja randa pääs; 2. Lahemaa rp koormuse vähendamine, nn „puhverobjekt“	RMK		0	infotahvil	infotahvil					objekti asend veekogu ääres	
Köverjärve parkla	5	1. piirkondliku tähtsusega parkimiskoht 2. Ohepalu mka külastuse korraldamiseks vajalik	RMK	Ohepalu lka, Köverjärve pv	0	infotahvil					infotahvil		